CYNLLUNIAU MARCIO TGAU

HAF 2017

TGAU (NEWYDD)
CYMRAEG IAITH - UNED 3
3000N30-1

© WJEC CBAC Cyf.

RHAGARWEINIAD

Defnyddiwyd y cynllun marcio hwn gan CBAC ar gyfer arholiad 2017. Penderfynwyd arno'n derfynol yn dilyn trafodaeth fanwl mewn cynadleddau arholwyr gan yr holl arholwyr oedd yn ymwneud â'r asesiad. Cynhaliwyd y gynhadledd yn fuan ar ôl sefyll y papur fel y gellid cyfeirio at yr amrediad llawn o ymatebion ymgeiswyr, gyda sgriptiau wedi'u llungopïo yn sail i'r drafodaeth. Amcan y gynhadledd oedd sicrhau bod y cynllun marcio wedi'i ddehongli a'i gymhwyso yn yr un modd gan yr holl arholwyr.

Gobeithir y bydd y wybodaeth hon o gymorth i ganolfannau ond cydnabyddir ar yr un pryd y gallai fod gan athrawon safbwyntiau gwahanol ynglŷn â manylion neu ddehongli gan nad ydynt wedi bod yn rhan o'r gynhadledd farcio.

Mae'n flin gan CBAC ond nid oes modd iddo ymgymryd ag unrhyw drafodaeth na gohebiaeth am y cynllun marcio hwn.

© WJEC CBAC Cyf.

CYNLLUNIAU MARCIO TGAU

CYMRAEG IAITH – UNED 3

HAF 2017

Adran A (Darllen): 30 marc

Darn Darllen 1
Cynnydd yn y defnydd o'r we

A1. Faint o amser oedd pobl ifanc rhwng 16 a 24 oed yn ei dreulio ar-lein bob wythnos yn 2015? [1]

27 awr 36 munud
(Casglu gwybodaeth)
✓ = 1 marc

A2. Pwy sy'n rheoli dulliau cyfathrebu ym Mhrydain? [1]

Ofcom
(Casglu gwybodaeth)
Mewnbynnu marc
✓ = 1 marc

A3. Rhowch ddau reswm pam mae pobl yn treulio mwy o amser ar y we erbyn hyn?

- Mwy o ddyfeisiau i fynd ar y we (e.e. cyfrifiadur, gliniadur, ffôn a thabled)
- Gwefannau (cymdeithasol) yn boblogaidd
- Siopa (ar-lein)
- (Chwarae) gemau (cyfrifiadur)
- Gwylio rhaglenni (ar alw)

(Dehongli a chasglu gwybodaeth)
✓ = 1 marc (Ticio hyd at 2 reswm)

Darn Darllen 2
Rhai ffeithiau am y gwefannau cymdeithasol mwyaf poblogaidd

A4. Pam mae gwefannau cymdeithasol mor boblogaidd? Rhowch ✓ yn y blychau gyferbyn â'r tri sylw cywir. [3]

Gall pobl gadw cysylltiad gyda ffrindiau, teulu a chydweithwyr	✓
Mae pobl yn medru dod o hyd i ddiddordebau a syniadau newydd.	✓
Dydy pobl ddim yn gallu anfon llythyrau i ben draw'r byd.	
Gall pobl rannu lluniau, llwytho fideos a gosod negeseuon yn gyflym.	✓
Mae pawb yn treulio llai o amser ar y rhyngrwyd nag yr oedden nhw 10 mlynedd yn ôl.	
Rhaid i berson fod o oed penodol i ddefnyddio'r wefan.	

(Dehongli a chasglu gwybodaeth)

© WJEC CBAC Cyf.

A5. Cysylltwch y wefan â chyfanswm y defnyddwyr. [1]

Twitter | Dros 332 miliwn o ddefnyddwyr.
Facebook | 100 miliwn o ddefnyddwyr.
LinkedIn | Biliwn a mwy o ddefnyddwyr.

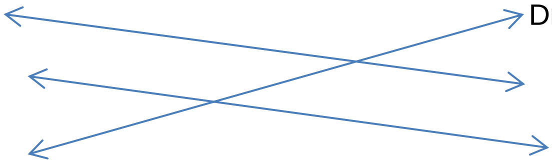

(Casglu gwybodaeth)
Rhaid cael pob un yn iawn i gael y marc.
Mewnbynnu marc

Darn Darllen 3
Gwefannau cymdeithasol – bendith neu felltith?

A6**.** Faint ydy'r oedran cyfreithiol i ymuno ag Instagram? Rhowch ✓ yn y blwch cywir. [1]

(Casglu gwybodaeth)
1 marc am roi ✓ yn y blwch cywir:

- Tair ar ddeg

A7. Pam mae Pennaeth Blwyddyn 7 eisiau codi'r oed cyfreithiol i ymuno â gwefannau cymdeithasol? Rhowch ✓ yn y blwch cywir. [1]

(Casglu a dehongli gwybodaeth)

1 marc am roi ✓ yn y blwch cywir:

- Dydy plant o dan un ar bymtheg ddim digon call ac aeddfed. ✓

A8. Sut mae gwefannau cymdeithasol yn help i fusnesau bach? [1]

(Casglu gwybodaeth)

Un marc am nodi un o'r canlynol:
- Hysbysebu.
- Cysylltu â chwsmeriaid.
- Datblygu'r busnes.

✓ = 1 marc

© WJEC CBAC Cyf.

A9. Mae llawer yn credu bod gwefannau cymdeithasol yn dda. Mae eraill yn credu eu bod yn ddrwg. [5]

Rhowch ✓ yn y blychau gyferbyn â'r 5 gosodiad sy'n sôn am bethau **drwg**.

Un marc yr un am bob sylw yn y golofn gywir hyd at 5 marc.

(Dehongli a dosbarthu gwybodaeth)

	Drwg (✓)
Gall pobl rannu eu profiadau a'u teimladau trist a hapus a chael cefnogaeth cylch anferth o ffrindiau a theulu.	
Mae defnyddio dyfeisiau electronig yn y gweithle yn gostwng lefelau cynhyrchu.	✓
Drwy gydol yr amser mae rhai pobl yn teimlo bod yn rhaid rhannu sylw neu wirio'r hyn mae pobl eraill wedi eu gosod.	✓
Mae rhyngweithio ar-lein yn lleihau rhyngweithio wyneb yn wyneb gyda phobl go iawn.	✓
Mae busnesau yn gallu hysbysebu yn rhad ac am ddim.	
Codwyd wyth miliwn o bunnoedd mewn chwe diwrnod tuag Ymchwil Cancr.	
Mae'r gwefannau'n gwneud i bobl deimlo'n agos at ffrindiau a pherthnasau.	
Gall pobl deimlo'n unig iawn a chuddio y tu ôl i'w proffil ar-lein.	✓
Gellir rhannu negeseuon creulon a sarhaus.	✓

Os bydd ymgeisydd wedi ticio 6 bocs – cyfrif yr hyn sy'n gywir a thynnu marc.
Os bydd ymgeisydd wedi ticio mwy na 6 bocs – dim marc.
Mewnbynnu marc

© WJEC CBAC Cyf.

Darnau Darllen 4
Gwefannau cymdeithasol yn 'achub y Gymraeg'

A10. Pam mae gwefannau cymdeithasol yn bwysig i ddyfodol y Gymraeg? Rhowch o leiaf **dri** rheswm dros eich ateb. [3]
(Dehongli a dadansoddi gwybodaeth)

Gellir sôn am rai o'r rhesymau canlynol:

- Cyfle i bobl ifanc ddefnyddio'r Gymraeg (ymysg eu cyfoedion).
- Technoleg (fel tecstio, trydar a blogio yn golygu bod) mwy o bobl yn gweld yr iaith ar ffurf ysgrifenedig.
- Mae'r we'n blatfform i bobl ysgrifennu'n rhydd yn y Gymraeg
- Peidio â phoeni'n ormodol am gywirdeb.
- Y bobl ifanc sy'n defnyddio'r gwefannau yw dyfodol y Gymraeg.
- Os yw iaith am oroesi rhaid iddi newid/cyfeirio at fratiaith.
- Y rhyngrwyd yn rhan annatod o fywyd ieuenctid tra dydy llyfr ddim.
- Pobl ifanc erbyn hyn yn cael dylanwad ar yr iaith.
- Pobl ifanc yn ysgrifennu cymaint â phobl hŷn.

✓ = 1 marc

A11. Pa ymadrodd/idiom mae David Crystal yn ei ddefnyddio i ddangos bod perygl y bydd bobl ifanc yn colli diddordeb yn yr iaith Gymraeg? [1]

(Dehongli ac adnabod geiriau)

- troi eu trwynau/troi trwynau/troi trwyn/pobl ifanc yn troi trwynau ar yr iaith

✓ = 1 marc

© WJEC CBAC Cyf.

Darnau Darllen 4 a 5
Gwefannau cymdeithasol yn 'achub y Gymraeg'
Seiber Fwlio

A12. Mae Darn Darllen 4 a Darn Darllen 5 yn sôn am Wefannau Cymdeithasol.
Cymharwch y ddau ddarn gan esbonio

- beth yw pwrpas darn darllen 4 a darn darllen 5
- sut mae'r darnau'n llwyddo i drosglwyddo negeseuon am wefannau cymdeithasol. [10]

(Dadansoddi, dehongli ac egluro a chymharu dau destun)
Gellir sôn am bwyntiau fel:

• Erthygl cylchgrawn Golwg • David Crystal a Dyl Mei yn gweld potensial y we • Agwedd gadarnhaol at yr holl gyfleoedd ddaw i'r iaith yn sgil y dechnoleg • Safbwyntiau personol a gogwydd gwleidyddol ynglŷn â pheidio beirniadu iaith y to iau • Geirfa gadarnhaol e.e. ffynnu, cyfle, manteisio, hwb • Cyfweliad a dyfyniadau • Barn bersonol • Idiomau e.e. troi eu trwynau, mynd o nerth i nerth • Iaith lafar e.e. pobol	• Tudalen gwe Heddlu Gogledd Cymru • Heddlu Gogledd Cymru yn gweld peryglon i rhybuddio/cynghori • Agwedd negyddol at yr holl gyfleoedd i gamddefnyddio'r dechnoleg • Safbwynt gwrthrychol a chanolbwyntio ar ddefnyddio ffeithiau yn hytrach na mynegi safbwynt • Geirfa negyddol e.e. bygwth, bychanu, cas, sarhaus, bygythiol • Ffurf cwestiwn ac ateb • Defnyddio ffeithiau ac ystadegau • Pwyntiau bwled • Berfau gorchmynnol wrth roi cyngor • Cytseinedd – slogan 'bloc ar y bwli' • Logo heddlu • Isbenawdau • Iaith ffurfiol – berfau amhersonol e.e. gellir

Gellir cyfeirio at bwyntiau eraill perthnasol.

0 marc
os na cheir ymdrech i ateb y cwestiwn
1-2 marc
peth ymdrech i gymharu'r ddau destun yn fras
3-4 marc
ymdrech eithaf da i drafod neges a phwrpas y ddau destun gyda rhai sylwadau perthnasol
5-6 marc
trafod pwrpas a neges y ddau destun yn dda gan gymharu ac enghreifftio/dyfynnu sut y cyflwynir y neges
7-8 marc
trafod pwrpas a neges y ddau destun yn dda iawn gan gymharu ac enghreifftio/dyfynnu sut y cyflwynir y negeseuon hynny'n bwrpasol
9-10 marc
trafod pwrpas a neges y ddau destun yn aeddfed gan gymharu ac enghreifftio'n sut y cyflwynir y negeseuon yn gyson a phwrpasol

Mewnbynnu marc

© WJEC CBAC Cyf.

Cwestiwn B1 a B2 (20 marc)

	CYFATHREBU A THREFN (YSTYR, PWRPASAU, DARLLENWYR a STRWYTHUR)	*YSGRIFENNU'N GYWIR (IAITH, GRAMADEG, SILLAFU AC ATALNODI)*
Band 5	**9-10 marc** • Ysgrifennu aeddfed a threiddgar • Ysgrifennu effeithiol sy'n cynnal diddordeb y darllenydd trwy gydol y darn • Addasu'r cywair priodol yn hyderus i'r pwrpas/cynulleidfa • Datblygu syniadau yn argyhoeddiadol gyda manylder, gwreiddioldeb a dychymyg • Adeiladwaith sicr a chydlynol; strwythur soffistigedig i'r ysgrifennu	**9-10 marc** • Defnyddio ystod eang o eirfa heriol ac addas yn hyderus i greu effaith neu i gyfleu ystyr benodol gywir • Gafael sicr iawn ar ramadeg • Defnyddio amrywiaeth o frawddegau addas ac effeithiol • Defnydd eang o gystrawennau cywir • Defnydd hyderus a chywir o ystod o atalnodi • Sillafu yn gywir bron yn ddieithriad • Gafael sicr iawn ar dreigladau • Gafael sicr iawn ar ferfau (amser a therfyniadau) ac arddodiaid
Band 4	**7-8 marc** • Ysgrifennu sy'n dangos yn glir y gallu i ddewis a dethol syniadau perthnasol a phriodol • Ysgrifennu sy'n dangos dealltwriaeth sicr sut i ddal diddordeb y darllenydd • Addasu'r cywair yn briodol a chyson i'r pwrpas/cynulleidfa • Datblygu syniadau gyda manylder sy'n argyhoeddi a cheir peth gwreiddioldeb a dychymyg • Ysgrifennu wedi ei strwythuro'n bwrpasol a'i drefnu'n eglur i roi dilyniant rhwydd a llyfn	**7-8 marc** • Defnyddio ystod eang o eirfa yn gywir • Gafael sicr ar ramadeg • Defnyddio amrywiaeth o frawddegau i greu effeithiau arbennig • Defnyddio ystod dda o gystrawennau'n gywir • Defnydd cywir o ystod o atalnodi • Sillafu sicr • Gafael sicr ar dreigladau • Gafael sicr ar ferfau (amser a therfyniadau) ac arddodiaid
Band 3	**5-6 marc** • Ysgrifennu cydlynol a diddorol ar y cyfan • Ymwybyddiaeth glir sut i ddal diddordeb y darllenydd • Cywair yn briodol ac yn addas ar y cyfan i'r pwrpas/cynulleidfa • Syniadau sy'n dangos datblygiad a cheir rhai cyffyrddiadau diddorol yn yr ysgrifennu • Gwaith trefnus sy'n rhoi dilyniant a strwythur	**5-6 marc** • Defnyddio ystod dda o eirfa yn eithaf cywir • Gafael gyson ar ramadeg ar y cyfan • Defnyddio amrywiaeth o frawddegau • Defnyddio ystod o gystrawennau'n gywir ar y cyfan • Defnydd cywir ar y cyfan o ystod o atalnodi • Sillafu mwyafrif y geiriau'n gywir • Mwyafrif y treigladau yn gywir • Mwyafrif y berfau (amser a therfyniadau) ac arddodiaid yn gywir

© WJEC CBAC Cyf.

	CYFATHREBU A THREFN (YSTYR, PWRPASAU, DARLLENWYR a STRWYTHUR)	***YSGRIFENNU'N GYWIR (IAITH, GRAMADEG, SILLAFU AC ATALNODI)***
Band 2	**3-4 marc** • Peth ysgrifennu cydlynol • Peth ymwybyddiaeth o sut i greu effaith i ddal diddordeb y darllenydd • Ymdrech glir i addasu cywair i bwrpas/darllenydd • Datblygu rhai syniadau gydag ambell gyffyrddiad diddorol • Peth trefn ar y gwaith a pheth dilyniant i syniadau	**3-4 marc** • Defnyddio peth ystod o eirfa • Gafael anghyson ar ramadeg • Amrywio brawddegau rywfaint • Peth gafael ar gystrawen • Peth gafael ar ystod o atalnodi • Sillafu yn eithaf cywir • Treigladau yn eithaf cywir • Berfau (amser a therfyniadau) ac arddodiaid yn eithaf cywir
Band 1	**1-2 marc** • Ysgrifennu cydlynol elfennol • Ymwybyddiaeth gyfyngedig o'r darllenydd • Peth ymdrech i addasu cywair i bwrpas/cynulleidfa • Peth cynnwys perthnasol er yn anghyson • Trefn elfennol a dilyniant syml i syniadau	**1-2 marc** • Ystod gyfyngedig o eirfa • Gafael gyfyngedig ar ramadeg • Defnyddio ystod gyfyngedig o frawddegau • Gafael gyfyngedig ar gystrawen • Peth ymdrech i atalnodi • Sillafu rhai geiriau yn gywir • Gafael gyfyngedig ar dreigladau • Gafael gyfyngedig ar ferfau (amser a therfyniadau) ac arddodiaid
	Dim sy'n haeddu ei wobrwyo	

✓ neu ✓✓ am gynnwys
Rhy fyr – cosbi o fewn y disgrifiadau
Camddehongli testun – haneru marc cynnwys
Ffurf anghywir – cosbi band marciau – tynnu 2 farc
Aroleuo rhan o'r gwaith e.e. paragraff neu ddau – gwallau iaith (gellir chwilio y tu hwnt i hynny gydag ymgeiswyr da)
Mewnbynnu dau farc – marc cynnwys (10) a marc iaith (10)

© WJEC CBAC Cyf.